

Primalac:
Republika Srbija
Regulatorno telo za elektronske medije - REM
Trg Nikole Pašića 5
Beograd

Podnosilac:
Danica Đokić, istraživačica Slavko Ćuruvija fondacije
Kursulina 7
Beograd

Republika Srbija	
Regulatorno telo za elektronske medije	
Beograd	
Број:	2236/10m
Датум:	04. 11. 2024

Predmet: Prijava protiv pružaoca medijske usluge Televizije B92 zbog nepoštovanja odredbi Zakona o elektronskim medijima¹, Zakona o javnom informisanju i medijima², Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga³ i Pravilnika o zaštiti prava maloletnika u oblasti pružanja medijskih usluga⁴

U skladu sa članom sa članom 38 stav 1 Zakona o elektronskim medijima (ZEM) podnosim

PRIJAVU

Protiv pružaoca medijske usluge Televizije B92, zbog:

- kršenja obaveze novinarske pažnje i izveštavanja u javnom interesu
- objavljivanja informacija iz krivičnog postupka zatvorenog za javnost
- kršenja opštih obaveza pružalaca medijskih usluga u pogledu slobodnog, istinitog, objektivnog, potpunog i blagovremenog informisanja
- kršenja obaveze zaštite identiteta maloletnika učinioca zločina
- senzacionalističkog, pojednostavljenog i neetičkog izveštavanja o masovnom nasilju
- kršenja obaveze da se o tragičnim događajima izveštava na način koji ne izaziva nepotrebnu patnju bliskih lica žrtava

U emisijama Vesti i „Želim da ti kažem” emitovanih 8. oktobra i 17. oktobra 2024. godine, prekršen je niz odredbi zakona i podzakonskih akata, Kodeksa novinara Srbije i Krivičnog zakonika, prilikom

¹ Zakon o elektronskim medijima:

<https://www.zakon.rs/ep/act/files/Zakon/Zakon%20o%20elektronskim%20medijima%2092-2023.pdf>

² Zakona o javnom informisanju i medijima:

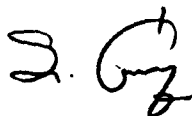
<https://www.zakon.rs/ep/act/files/Zakon/Zakon%20o%20javnom%20informisanju%20i%20medijima%2092-2023.pdf>

³ Pravilnik o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga:

<https://www.zakon.rs/ep/act/files/Podzakonska%20regulativa/2024/Pravilnik%20o%20zastiti%20ljudskih%20prava%20u%20oblasti%20pruzanja%20medijskih%20usluga.pdf>

⁴ Pravilnik o zaštiti prava maloletnika u oblasti pružanja medijskih usluga

<https://www.zakon.rs/ep/act/files/Podzakonska%20regulativa/2024/Pravilnik%20o%20zastiti%20prava%20maloletnika%20u%20oblasti%20pruzanja%20medijskih%20usluga.pdf>

izveštavanja o krivičnom postupku koji se vodi protiv roditelja maloletnog K.K, zbog izvršenja masovnog ubistva u OŠ „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu od 3. maja 2023. godine, a sve povodom svedočenja maloletnog K.K.

Kršenjem brojnih odredbi medijske regulative i profesionalnih standarda u svojim informativnim programima TV B92, kao televizija sa dozvolom za emitovanje s nacionalnom pokrivenošću, ugrozila je opšti interes, kao i prava građana na provereno i potpuno informisanje.

Ovom prilikom naglašavamo i da je Prvo osnovno javno tužilaštvo formiralo predmet radi ispitivanja povrede tajnosti postupka u vezi sa predmetom „Ribnikar“ nakon što su brojni mediji iznosili navodne informacije iz ovog postupka, koji je zatvoren za javnost zbog zaštite interesa oštećenih maloletnika. Tužilaštvo je navelo da pribavlja podatke i potrebna obaveštenja radi utvrđivanja da li se, i u radnjama kog lica, stiču obeležja krivičnog dela Povreda tajnosti podataka iz čl. 337 Krivičnog zakonika, ili nekog drugog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti.

S obzirom na važnost slučaja „Ribnikar“ za celokupnu javnost, a pre svega jer u ovom slučaju postoji veliki broj maloletnih žrtava i oštećenih, kao i njihovih porodica, obraćamo Vam se s molbom da Televiziji B92 izreknete odgovarajuću meru i to zbog emitovanja sledećeg sadržaja:

UTORAK, 8. OKTOBAR

U utorak, 8. oktobra 2024, TV B92 izveštavala je o ročištu glavnog pretresa u slučaju „Ribnikar“, na kom je svedočio maloletni počinitelj K.K. Emiter tom prilikom, nije zaštitio njegov identitet, a iznošene su i nezvanične informacije i detalji iz samog postupka, iako je on **odlukom suda zatvoren za javnost** i uprkos tome što Pravilnik o zaštiti maloletnika nalaže emiteru da „**zaštiti identitet maloletnika i kada to nije učinio organ javne vlasti ili drugo lice**“, što se dogodilo nakon počinjenog zločina 3. maja 2023. Takođe, na TV B92 iznošeni su navodni detalji iz iskaza K.K, koji je dat tokom istrage, što je takođe upitne tačnosti i legalnosti pribavljanja, s obzirom na to da je i sama istraga u ovom postupku bila zatvorena za javnost.

- Vesti (vreme emitovanja: 12.00-12.26)

Transkript dela emisije:

Voditeljka: Dečak ubica, **Kosta Kecmanović** danas prvi put (...)

Reporterka: Iako je imao pravo da na danjašnjem ročištu odbije da svedoči, **Kosta Kecmanović** odlučio je da odgovori na sva pitanja koja bude imao sudija, tužilac, porodice ubijene dece i čuvara Dragana, kao i pitanja koja eventualno budu imali **Kostini** roditelji. Takođe, prvobitno je planirano da se **Kosta nađe u odvojenoj prostoriji koja je zatamnjenog stakla, tako da on vidi sve prisutne, a da njega ne vide**, međutim, i tu je došlo do obrta, tako da se **Kosta Kecmanović** nalazi za govornicom, **direktno oči u oči sa porodicama ubijenih**, sa sudijama, advokatima, kao i sa svojim roditeljima. Inače **Kosta Kecmanović** je doveden danas nešto pre devet časova u pratnji hitne pomoći i policije, i takođe sa njim je u pratnji i psihijatar čija je uloga da prati današnje svedočenje **Koste Kecmanovića** i procenjuje da li se on oseća dobro i koliko je za njega stresno samo svedočenje, ukoliko proceni da je stresno može eventualno da traži pauze. Podsetiću inače da je i u toku istrage koja je bila vođena protiv **Kostinog** oca Vladimira Kecmanovića, i tada **Kosta** pristao da odgovori na sva pitanja, **potvrdio je tada da ga je otac vodio u streljanu, takođe priznao je da je želeo da počinii masakr i da je vrlo lako pronašao dva očeva pištolja u ormanu u stanu, koja je dva dana pre masakra prebacio u svoju sobu.** (...)

- Vesti (vreme emitovanja: 16.00-16.54)

Transkript dela emisije:

Voditeljka: Dečak ubica **Kosta Kecmanović** (...)

Reporterka: Po završetku suđenja, advokati ubijenih rekli su da je ovo bilo najstrašnije suđenje. Ono što su takođe rekli i potvrdili jeste da je **Kosta** danas svedočio i da je ono što je izneo sasvim dovoljno da se osude njegovi roditelji, Vladimir i Miljana Kecmanović. **Ono što nezvanično saznajemo jeste da je Kosta svu krivicu preneo na svoje roditelje, odnosno konkretno, za majku Miljanu rekao je da je ona uvek od njega očekivala da bude najbolji i u trenucima kada to nije bio, da se na nju drao. I zato je takvo njeno ponašanje njega i podstaklo da počinio masakr, a još veću krivicu i odgovornost preneo je na svoga oca Vladimira, rekavši da da otac nije imao oružje i da to oružje nije bilo nadohvat ruke, on masakr ne bi ni počinio.** Takođe, nezvanična informacija jeste i ta da je došlo do obrta na suđenju. Pošto je prvenstveno bilo planirano da se **Kosta Kecmanović** nađe u odvojenoj staklenoj prostoriji koja je zatamnjena, tako da je on mogao da vidi prisutne, a njega nije mogao da vidi niko. Međutim, na samom današnjem suđenju je to promenjeno. Opet kažem, nezvanično, i on se našao oči u oči sa porodicama ubijenih i svedočio je za govornicom.

(...)

Reporterka: **Kostu Kecmanovića** danas su ispitivali sudija, tužilaštvo i advokati, i počele su da ga ispituju porodice ubijenih, ali se to nije dovršilo (...)

- Uz uključenje reporterke u Vestima u 12 časova, kao i heđu izveštaja u Vestima u 16 časova, emitovane su i pokrivalice iz zgrade suda, na kojima su krupnim kadrovima prikazani vidno uznemireni roditelji ubijene dece, kao i majka koja plače, što predstavlja senzacionalističko i neetičko izveštavanje, te ugrožavanje dostojanstva oštećenih.

ČETVRTAK, 17. OKTOBAR

Ovog četvrtka nastavljeno je suđenje roditeljima K.K. TV B92 ponovo je izveštavala sa lica mesta. Tom prilikom, reporterka je ponovo iznosila niz detalja iz samog postupka i svedočenja K.K, iako je postupak zatvoren za javnost, te kontinuirano otkivala identitet maloletnog učinioca. Tema je komentarisana i u kolažnoj emisiji TV B92 „Želim da ti kažem”.

Voditeljka emisije „Želim da ti kažem”: Teodora Todorovic

Gosti segmenta o „Ribnikaru”: Psihoterapeutkinja Dragana Ivanovic i kriminolog Ratomir Antonović

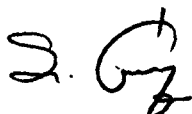
- Emisija „Želim da ti kažem” (vreme emitovanja: 10.30-11.56)

Transkript uvoda u ovaj segment emisije (početak segmenta oko 10.31):

Voditeljka: Za danas je planirano da dečak koji je 3. maja 2023. godine počinio masakr u školi „Vladislav Ribnikar” nastavi da odgovara na pitanja članova porodica nastradalih, ali i na pitanja svojih roditelja, budući da su Kecmanovići na prošlom ročištu to zatražili od sudije.

(...)

Transkript dela uključanja reporterke:

Reporterka: Ono što smo saznali jeste da je dečak u sud stigao nešto pre 10 časova u pratnji policije. Bili smo tu kada je njegova majka, u pratnji svojih advokata, sa slobode pristigla u Specijalni sud, dok njegov otac na suđenje dolazi iz pritvora. Nekoliko minuta i nakon dolaska advokata, stigla je, stigli su i roditelji Angeline Acimović, zatim i majka Andreje Čikića, a onda potom i svi ostali članovi porodica nastradalih. **Kako saznajemo, na današnjem suđenju, koje je već u toku, dečak će odgovarati na pitanja, pre svega porodica nastradalih, a zatim i na pitanja svojih roditelja, koji su to zatražili na prethodnom ročištu od sudije. Takođe, ono što znamo za sada jeste i da dečak za ovaj zločin krivi svoje roditelje. Kako je rekao, majka je od njega stalno tražila da bude najbolji, njega je to ljutilo i upravo zbog toga, kako navodi, to je jedan od uzroka zbog kojih je počinio ovaj zločin, a za svog oca kaže da je upravo..., da nije imao oružje koje on, koje je imao od njega, ne bi ni mogao da poćini ovakav zloćin. Roditelji negiraju krivicu (...)**

Reporterka: Kao što ste ćuli suđenje je zatvoreno za javnost, mi ćemo ostati ovde da saznamo što više novih informacija (...)

Nastavak emisije u studiju. Deo transkripta:

- Voditeljka: Nadovezala bih se odmah na početku na prethodno saslućanje dećaka koji je izvrćio masakr, **on je trebalo da bude zaćtićen zatamnjenim staklom i uopćte da nema pristup, odnosno da roditelji, oćtećeni roditelji ubijene dece ne mogu da ga vide. Kako je uticalo to ćto je on ipak saslućan pred sagovornicima i na roditelje, ali i na njega?**

Ivanović: (...) A ćto se njega tiće, mogu da kaćem da je on to sam traćio, znaći on je imao pravo da bude i zaćtićenog tog stakla, da se ne vidi, ali on oćigledno ćeli sve da vidi, ali ćeli i da bude viđen, ćto je negde i najgore u ovoj situaciji (...)

- Ivanović: (...) A i videli smo da nije pokazao osećanje neke krivice, empatije, da se to kod njega, proćli put kada je bio u sudnici, nije videlo.

Voditeljka: Samo mu je jednom pozlilo na pitanje majke Andreja Čikića.

Ivanović: Jeste, njemu jeste pozlilo, ali smo mu je, koliko sam ja shvatila izmeren pritisak i on se odmah vratio da svedoći, to je trajalo negde oko ćetiri sata, ćto govori ćto govori da je on sasvim u stanju da tamo prisustvuje i da tu nema nekih određenih znakova da on stvarno pokazuje ćaljenje ćto je ubio svoje drugare na takav naćin ćto je to uradio i ćto je ubio radnika obezbeđenja, ćto je svoje drugare sa kojima se igrao do pre nekog dana pre tog ćina i povredio i ubio.

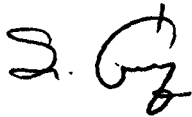
- Voditeljka: (...) Za njega je danas pripremljeno oko 250 pitanja na koje on mora da da odgovor, e sad, to je zaista veliki broj pitanja, kao ćto ste rekli i proćli put je trajalo više sati saslućanje, on je i sam izrazio ćelju da svedoći i negde je pomenuo i svog oca i majku, odnosno izjavio je da, da nije imao pristup orućju, zahvaljujući njegovom ocu, ne bi to uradio?

- Voditeljka: Isto tako rekao da je majka traćila od njega da uvek bude najbolji, da se zbog toga ljutila na njega, da se zbog toga i on ljutio na nju.

Ivanović: Pa on je, on jeste to izjavio, ali (...)

Imajući u vidu sve navedeno, smatram da su u spomenutim emisijama prekršene sledeće odredbe:

- **Član 9, Zakona o javnom informisanju i medijima**, koji se odnosi na obavezu dužne novinarske pažnje u kontekstu proveravanja, istinitosti i potpunosti informacija
- **Član 15 Zakona o javnom informisanju i medijima**, koji se odnosi na javni interes u pogledu istinitog, nepristrasnog, pravovremenog i potpunog informisanja svih građana Republike Srbije
- **Član 85 Zakona o javnom informisanju i medijima**, koji nalaže da se informacije iz krivičnog postupka koji je u toku mogu objaviti ako su iznete na glavnom pretresu ili ako su pribavljene ili ako su mogle biti dobijene od organa javne vlasti na osnovu zakona kojim se uređuje pristup informacijama od javnog značaja.
- **Član 61 Zakona o elektronskim medijima**, koji se odnosi na opšte obaveze pružalaca medijskih usluga i to: na obezbeđivanje slobodnog, istinitog, objektivnog, potpunog i blagovremenog informisanja
- **Član 67 Zakona o elektronskim medijima**, koji se odnosi na objavljivanje programskog sadržaja o maloletnicima, po kom je pružalac medijske usluge dužan da zaštiti identitet maloletnika, ako postoje indicije da je maloletnik učinilac (...) krivičnog dela ili drugog kažnjivog ponašanja
- **Član 72 Zakona o elektronskim medijima**, koji se odnosi na zabranu objavljivanja programskog sadržaja koji na senzacionalistički, pojednostavljeni i neetički način izveštava o nasilju (masovnom nasilju, nasilju u porodici, samoubistvu)
- **Član 4 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji se odnosi na opšte obaveze i to na obezbeđivanje slobodnog, istinitog, objektivnog, potpunog i blagovremenog informisanja
- **Član 5 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji se odnosi na opšte obaveze i to posebno na dužnu pažnju primerenu okolnostima i u skladu sa pravilima novinarske struke
- **Član 19 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji se odnosi na dužnost pružaoca medijske usluge da informacije o tragičnom događaju objavljuje bez senzacionalizma i uz poštovanje privatnosti i dostojanstva žrtve takvog događaja, žrtvinih srodnika ili drugih žrtvi bliskih lica, kao i stava 4 istog člana koji nalaže da je PMU dužan da nastoji da u emisiji, koja se bavi tragičnim događajem koji više nije aktuelan (npr. emisija u kojoj se razmatraju činjenice u vezi sa tragičnim događajem, dramatisovana rekonstrukcija tragičnog događaja i sl.), takav događaj predstavi javnosti na način koji kod žrtve i njenih srodnika ili drugih bliski lica neće izazvati nepotrebnu patnju.
- **Član 23 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji se odnosi na to da PMU ne sme zloupotребiti lakovernost učesnika u programu ili korisnika medijske usluge, pri čemu će naročito voditi računa o interesima maloletnika, lica koje je teško obolelo, ima mentalno oboljenje ili smetnje u mentalnom razvoju ili je preživelo traumu kao žrtva nasilja ili tragičnog događaja.

- **Član 26 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji se odnosi na poštovanje dostojanstva ličnosti i nalaže PMU da prilikom informisanja o nasilju ili tragičnom događaju ne povredi dostojanstvo ličnosti žrtve nasilja ili tragičnog događaja ili njoj bliskog lica, a naročito na način kojim se ona neće izložiti ponovnoj patnji.

- **Član 32 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga**, koji nalaže da se informacije iz krivičnog postupka koji je u toku mogu objaviti ako su iznete na glavnom pretresu ili ako su pribavljene ili ako su mogle biti dobijene od organa javne vlasti na osnovu zakona kojim se uređuje pristup informacijama od javnog značaja.

- **Član 27 Pravilnika o zaštiti prava maloletnika u oblasti pružanja medijskih usluga** koji se odnosi na zaštitu identiteta maloletnika, za kog postoje indicije da je činilac, svedok ili žrtva nasilja, krivičnog dela ili drugog kažnjivog ponašanja

Naglašavamo da, iako član 11 Pravilnika o zaštiti ljudskih prava u oblasti pružanja medijskih usluga omogućava mediju da iznosi nezvanične ili nepotvrđene informacije, ako to jasno naznači, poštovanje ovog člana i isticanje nezvaničnih informacija ne oslobađa Televiziju B92 odgovornosti od iznošenja detalja iz postupka koji je zatvoren za javnost.

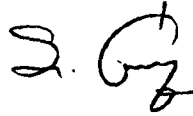
Takođe, ističemo i da činjenica da iako je ime maloletnog svedoka, počinioca zločina, poznato javnosti, još otkad su ga otkrili predstavnici vlasti na dan zločina, 3. maja 2023. godine, to ne oslobađa odgovornosti Televiziju B92, koja je dužna da poštuje član 27 Pravilnika o zaštiti prava maloletnika u oblasti pružanja medijskih usluga u kom, između ostalog, piše:

„Pružalac medijske usluge je dužan da zaštiti identitet maloletnika i kada to nije učinio organ javne vlasti ili drugo lice, uključujući i drugog izdavača medija, čije saopštenje ili izjavu objavljuje ili prenosi u vezi sa slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana.”

Izveštavanjem o sudskom postupku u slučaju „Ribnikar”, Televizija B92 je isti više puta direktno ugrozila, iznoseći detalje i informacije o samom toku predmeta i detaljima iskaza svedoka, s obzirom na to da je ovo suđenje zatvoreno za javnost. Podsećamo i da je tužilaštvo povodom curenja detalja iz postupka pokrenulo istragu. Istovremeno, s obzirom na to da je reč o postupku od velikog interesa za javnost, televizija B92 je svojim izveštavanjem prekršila zakonske i profesionalne odredbe koje se odnose na potpuno, tačno, provereno i blagovremeno informisanje javnosti, te je iznošenjem navodnih neproverenih detalja, čije je pribavljanje upitno, ugrozila i sam interes javnosti. Uz sve to televizija B92 u potpunosti je uvažila navode drugih medija kao neosporne činjenice, a oglušila se o činjenicu da je postupak zatvoren za javnost, čime snosi apsolutnu odgovornost za izneseno u programu. Takođe, pošto je reč o informacijama koje se odnose na maloletnog učinioca krivičnog dela, Televizija B92 je, uprkos tome što zakon nalaže suprotno, otkrivala identitet maloletnika. Pored toga, na televiziji B92 emitovane su i pokrivalice s krupnim kadrovima uznemirenih i uplakanih roditelja ubijene dece. Na taj način, ovaj pružalac medijske usluge je ugrozio i dostojanstvo oštećenih u postupku, tj. bliskih lica ubijene dece. Svim namerno napravljenim prekršajima televizija B92 ugrozila je i interese maloletnih žrtava ovog zločina, što je primarni razlog za zatvaranje ovog postupka za javnost. Sudska odluka da se postupak zatvori za javnost zbog zaštite interesa žrtava nedvosmisleno znači da iznošenje informacija iz istog nanosi štetu žrtvama, a preživjele i njihove bližnje izlaže ponovnoj patnji.

Zbog svega navedenog, molimo Savet Regulatornog tela za elektronske medije da pokrene postupak i pružaocu medijske usluge izrekne meru u skladu sa Zakonom. S obzirom na kontinuitet

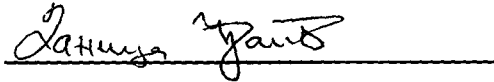
S L A V K O

Kursulina 7, 1. sprat
11000 Beograd
+381 11 244 03 78
office@slavkocuruvijafondacija.rs
www.slavkocuruvijafondacija.rs

povreda Zakona u ovom slučaju, ali i sveukupno ponašanje prijavljenog emitera, predlažemo izricanje strože mere od upozorenja. Takođe predlažemo da Savet REM-a, u skladu sa svojim nadležnostima, podnese zahtev za pokretanje sudskog postupka protiv izvršilaca eventualnih krivičnih dela ili prekršaja.

Danica Đokić, istraživačica Slavko Čuruvija fondacije

U Beogradu, 1. novembra 2024. godine